

Hatıraların Gölgesinde

İsmail PALAKOĞLU

Ailede Hoşgörü

“Size dînî ve ahlâkî yaşantısı hoşunuza giden kimseler geldiğinde, onları evlendirin, aksi takdirde yeryüzünde kargaşa ve büyük bir ahlâkî çöküntü olur.”

Hadis-i Şerif

Yüce Allah, insanlar, huzurlu bir hayat sürsünler diye evlenmeyi meşrû kılmış; aile hayatının devamı için eşlerin birbirleriyle iyi geçinmelerini; sabırlı ve hoşgörülü olmalarını tavsiye etmiş; yakın akrabalarına da arabuluculuk görevi vermiştir.

Aile, toplumun çekirdeği, milletin temelidir. Toplumun huzuru, ailede başlar. Bu nedenledir ki milletlerin huzuru ve dirliği ailenin huzuruna, mutluluğuna bağlıdır. Evlenmek ve yuva kurmak şüphesiz ruhen ve bedenen sağlıklı her insanın en tabii hakkıdır. Meşru bir mazeret olmaksızın evlilik sorumluluğundan kaçınmak dinimizce hoş karşılanmamaktadır. Maddî imkânsızlıklardan dolayı evlenemeyenlerin evlendirilmesi ise dinimizin topluma yüklediği bir görevdir. Nitekim Cenab-ı Hak bu konuda Kur'an-ı Kerim'de, bekârların evlendirilmesini istemiş ve devamında şöyle buyurmuştur: “Eğer onlar fakir iseler, Allah kendi lütfü ile zengin kılar. Allah lütfü geniştir, her şeyi hakkıyla bilendir. Evlenme imkânını bulamayanlar ise; Allah, kendi lütfü ile onları varlıklı kılıncaya kadar iffetlerini korusunlar”¹

Evlilik, insanın sağlıklı ve düzenli bir hayata sahip olmasını sağlar, zina ve gayrı-meşru ilişkilerin yaygınlaşmasını

engeller. Sevgili Peygamberimiz (s.a.v) de bu hususa şöyle dikkat çekmiştir: “Sizce dînî ve ahlâkî yaşantısı hoşunuza giden kimseler geldiğinde, onları evlendirin, aksi takdirde yeryüzünde kargaşa ve büyük bir ahlâkî çöküntü olur.”²

Evlilik hayatının gereksiz harcamalarla zorlaştırılması, sadece mutlu olmayan insanların sayısını artırır. Sevgili Peygamberimiz (s.a.v)'in evlilik hayatının kolaylaştırılması hususunda söylediği şu hadisi şerifini unutmayalım: “Nikâhın en hayırlısı, kolay (külfetsiz) olanıdır.”³

Yüce Allah, insanlar, huzurlu bir hayat sürsünler diye evlenmeyi meşrû kılmış; aile hayatının devamı için eşlerin birbirleriyle iyi geçinmelerini; sabırlı ve hoşgörülü olmalarını tavsiye etmiş; yakın akrabalarına da arabuluculuk görevi vermiştir. Çünkü ortada meşru bir sebep yok iken basit mazeretler ileri sürerek boşanmak, Yüce Allah'ın hoşnut olmadığı bir durumdur.

Bunun için eşler; kendilerine düşen sorumlulukları yerine getirmeli ve birbirlerine karşı saygılı, dürüst, anlayışlı ve hoşgörülü olmalı; kaba davranıştan ve iftelerine aykırı düşecek tavrılardan kesinlikle kaçınmalı; aile bütçesini sarsacak harcamalar yapmamalıdır. Çünkü toplumun huzuru ailenin huzurundan geçer.

Osman Hulûsi Efendi sohbetlerinde aile huzuru ve hoşgörünün gerekliliğinden bahseder, bununla ilgili öğütlerde bulunurdu. Bir gün misafirlerden biri çalışmak için Arabistan'a gitmek istediğini söyler, Osman Hulûsi Efendi'ye danışır. Osman Hulûsi Efendi buyurur ki: “Sizin gidip oralarda çalışmanız bizim gönlümüzü razı olmaz. Sen orada çalışırken, burada ailen bir ihtiyaçından dolayı, 'İlahi herif gözün kör ola' dese, gözün kör olur. Gözün kör olmasa, manevî gözün kör olur. Onun için burada çocuğunun çocuğunun başında ol, soğan ekme yemen, orada çalışmaktan iyidir. Bundan dolayı sizin gidip oralarda çalışmanız istemiyoruz,” diye buyurur. O arka daş da söz tutar gitmez.⁴

Osman Hulûsi Efendi Ankara Hastanesi'nde tedavi olurken buyurur ki: “Resûlullah Efendimiz (s.a.v) Hz. Aişe validemizin nöbetinde iken, diğer hanımlarından Ümmü Habibe (rah) validemizin Resûlullah (s.a.s)'in sevdiği bir yemek yapar. Bir toprak kab içerisinde Hz. Aişe (rah) validemizin hanesine gelerek, kapıdan vermek ister. Hz. Aişe validemiz kışkırlıkla tabağa vurunca tabak kırılır, yemek yere dökülür. Ümmü Habibe (rah) validemiz müteessir olur. Üzümlere oradan ayrılır. Bu olayı gören Resûlullah (s.a.s): ‘Ya Aişe elin kırılın, Ümmü Habibe'nin tabağını temin et, ondan da özür dile. Yoksa seninle bir daha konuşmam’ diye buyurur. Bunun üzerine Hz. Aişe (rah) validemiz ellerini uzatarak ellerine bakar. O anda Resûlullah (s.a.v) sorar: ‘Ya Aişe (rah) ne yapıyorsun öyle’ der. Hz. Aişe (rah): ‘Ya Resûlallah (s.a.v) biliyorum ki Cenab-ı Allah (c.c) sizin sözünüzü reddetmez. Onun için elimin nasıl kırılacağına bakıyorum’ der. Bunun üzerine Resûlullah Efendimiz (s.a.v) şefkatinin icabı tekrar dua ederek: ‘Ya Rabbi benim hiddet anlamda Ehlî Beytim için yaptığım bed-

dualarımı kabul etme’ diyerek dua etmiştir. Kadınlarda kıskançlık vardır. Bir kadın ölüm döşeginde olsa, kapıdan birisi girse de dese ki; 'kocan yeniden evleniyor.' O anda kadın sıçır kalkar. Ölmek istemez' diye latife etmişlerdir.”⁵

Osman Hulûsi Efendi bir sohbetlerinde: “Biz bir Allah (c.c.)'tan korkarız, bir de hanımdan korkarız. Hocanın biri kürsüde vaaz ediyormuş. Cemaate: ‘Ey cemaat hanımından korkanlar ayağa kalksınlar’ demiş. Bütün cemaat ayağa kalkmışlar. İçlerinden birisi oturuyormuş, hoca ona sormuş: ‘Sen hanımdan korkmuyor musun yoksa?’ demiş. O da: ‘Hayır hocam, korkmadığımdan değil, hanım deyince dizlerimin bağı çözüldü, onun için ayağa kalkamadım’ demiş.” buyurarak latife etmişlerdir.⁶

Aile hayatında kan-koca arasında geçimsizlik zuhur eden bazı insanlar Osman Hulûsi Efendi'ye gelerek hallerini anlatırlardı. O da: “Hanımınızın elini öpüp başını” buyurur; saadetli bir yuvanın olması hususunda dua ederlerdi.

Osman Hulûsi Efendi bir sohbetin-

de şöyle bir menkıbe anlatırlar: "Bir müridin müşridi varmış, Arap Şeyhi. Bir gün Arap Şeyhi müridini ziyarete gelmiş. Müridi hanımına demiş ki: 'Hanım müşridim geldi, ona bir şeyler hazırla.' Hanımı 'Müşridin de cehennem sen de cehenneme, ben bir şey hazırlayamam' diye azarlamış. Adam tekrar yalvarmışsa da hanımı kınılı kıpırdatmamış. Çünkü hanımı çok sert meşrebliymiş. Adam kendisi ocağın başına geçmiş, müşridine yumurta pişirmeye başlamış, hanımı arkasından tekmeyle vurunca kocasını ocağın içine uzatmış. Tava da ocağın içine düşmüş, yumurta dökülmüş. Adam bu kadar eziyete, hakarete rağmen bir şey dememiş. Tekrar gitmiş yumurta, yağ almış gelmiş, pişirerek müşridine ikram etmek için müşridinin yanına girmiş. Arap Şeyhi: 'Sen şu anda bir amel işledin, ama ne işledin,' demiş. Müridi de: 'Hayır Efendim bir amel işlemedim' dediyse de müşridi: 'Hayır öğlum geldiğimde sende bu hâl yoktu, şimdi sen bir amel işledin, fakat ne işledin' diye sorusunu tekrarlamış. Müridi durumunu anlatınca 'Aferin oğlum işte bu sabrımdan dolayı bu hâl sende zuhur etmiş' diye buyurmuş. Hanımlarınızın kıymetini bilin. Kadınları Cenab-ı Allah (c.c), erkeğinin eğe kemiğinden yaratmıştır. Eğe kemiği eğridir. (Osman Hulûsi Efendi işaret parmağını eğerek gösterdi) bu kemiği düzeltmeğe kalkarsan kırır-

sın, onun için onları olduğu gibi kabul edip idare etmek gerekir."

Bir Berat Gecesi'nde Resûlullah Efendimiz (s.a.v), Hz. Aîşe (rah) validemizin nöbetinde idi. Resûlullah Efendimiz (s.a.v), Hz. Aîşe (rah) validemizden müsaade isteyerek: 'Ya Aîşe şu hakkını bana feda eder misin?' dedi: Hz. Aîşe (rah) validemiz de 'Annem babam sana feda olsun Ya Resûlallah' dedi. Resûlullah (s.a.v) yatağından kalktı üzerini giyip dışarı çıktı. Hz. Aîşe (rah) validemizi bir kıskançlık ateşi sardı. Acaba Resûlullah (s.a.v)'ı benden ayıran nedir ki diyerek, peşinden o da dışarı çıktı. Hz. Aîşe (rah)

validemiz baktı ki Resûlullah (s.a.v) Cennet-i Bakî'de, secde hâlinde. Uzun bir müddet başında bekledi, fakat Resûlullah (s.a.v) kalkmayınca acaba bir şey mi oldu diye dokundu. O zaman Resûlullah (s.a.v) Efendimiz başını kaldırdı: 'Ya Aîşe secdede okuduğum duayı duydu mu, bu duayı öğren' diye buyurdu. İşte yatısı namazından sonra okuduğumuz "Subhanel Melik'i-ı Kuddüs" diye başlayan dua, Berat Gecesi duasıdır. Bakın yolundan gittiğimiz Resûlullah Efendimiz (s.a.v) hanımından izin almadan gitmemiş. Bizler hangi işimizde danışıyoruz, izin alıyoruz. Sen burada olmadığın zaman hanımın dese ki: 'Herif gözün kör olsun, beni bırak gittin' dese, gözü kör olur, diye buyurdular.⁷

Aradan yıllar geçtikten sonra bir gün hanımı razı olmadığı hâlde Medine'ye giden orada ikamet eden bir arkadaşın; yoldan geçen bir aracın tekerinin altında kalan su şişesinin kapağı fırlayınca, hanımından beddua alan o arkadaşın gözüne isabet edip, gözünü çıkardığını duyduk. Osman Hulûsi Efendi'nin bu kelamının da zuhuru şahit olunmuştur.

Dipnotlar:

- 1- Nur, 32-33.
- 2- Tirmizi, Nikâh, Bâb 3, III/394, H.No:1084.
- 3- Ebu Davud, Nikâh, Bâb 33, 2/591 H.No.2117.
- 4- Somuncu Baba Araştırma ve Kültür Merkezi Arşivi, Röportajlar Dosyası, nr. 9/40.
- 5- S.B.A.K.M. Arşivi, Röportajlar Dosyası, nr. 9/98.
- 6- S.B.A.K.M. Arşivi, Röportajlar Dosyası, nr. 9/38.
- 7- S.B.A.K.M. Arşivi, Röportajlar Dosyası, nr. 9/37.